

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XX

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2025

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XX

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2025

Komitet naukowy / Scientific Committee:

Prof. Peter van Alfen, Prof. Michael Alram, Prof. Aleksander Bursche, Prof. François de Callatay, Dr Karsten Dahmen, Prof. Georges Depeyrot, Dr Haim Gitler, Prof. Wiesław Kaczanowicz, Elżbieta Korczyńska, Prof. Katerini Liampi, Prof. Andrew Meadows, Prof. Mariusz Mielczarek, Dr Hab. Jiří Militký, Prof. Janusz A. Ostrowski, Prof. Maciej Salamon, Prof. Bernhard Weissner

Redakcja / Editorial Board:

Redaktor / Editor in Chief – Jarosław Bodzek

Zastępca redaktora / Associate Editor – Mateusz Woźniak

Sekretarze / Secretaries – Barbara Zając, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak

Redaktor tematyczny / Theme Editor:

Peter van Alfen

Redaktor językowy / Linguistic Editor:

Peter van Alfen

Recenzenci / Reviewers:

Dr Hab. Bartosz Awianowicz, Dr Hab. Tomasz Bochnak, Dr Hab. Mateusz Bogucki, Dr Gilles Bransbourg, Dr Barbara Butent-Stefaniak, Dr Vincent Drost, Dr Przemysław Dulęba, Dr Hab. Arkadiusz Dymowski, Dr Witold Garbaczewski, Dr Marek Jankowiak, Dr Piotr Jaworski, Dr Szymon Jellonek, Dr Lajos Juhász, Prof. Agata Kluczek, Dr Lucian Munteanu, Dr Hab. Kyrylo Myzgin, Dr Evgeni Paunov, Dr Agnieszka Smołucha-Sładowska, Prof. Petr Vorel, Dr David Wigg-Wolf, Dr Michał Zawadzki, Dr Bernward Ziehaus

Redaktorzy prowadzący / Managing Editors:

Barbara Zając, Dorota Malarczyk, Katarzyna Kwinta

Korekta / Proofreading:

Aeddan Shaw, David Wigg-Wolf

Projekt graficzny i typografia / Graphic design and desk top publishing:

Luiza Berdak

Skład i łamanie / Typesetting and page layout:

Knight Press

Adres redakcji / Address of the Editorial Office:

Muzeum Narodowe w Krakowie

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków

tel. (+48) 12 433 58 50, e-mail: notae@mnk.pl

<http://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-l>

Wyłącznie odpowiedzialność za przestrzeganie praw autorskich dotyczących materiału ilustracyjnego ponoszą autorzy tekstów.
Authors of the texts bear the sole responsibility for observing the copyright illustrations.

Wersją pierwotną *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne* jest wersja elektroniczna.

The electronic edition of the *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne* is treated as its original version.

© Muzeum Narodowe w Krakowie i Autorzy, 2025

ISSN 1426-5435

SPIS TREŚCI / CONTENTS

- 9 Od redakcji
10 From the Editors

ARTYKUŁY / ARTICLES

- 13 WIOLETTA PAZOWSKA
A New Specimen of the Krakow Type Stater
Nowy egzemplarz statera typu krakowskiego
- 23 ŁUKASZ KIEFERLING
Comments on the Technology of Production of Krakow Type Staters
Uwagi na temat technologii produkcji staterów typu krakowskiego
- 45 BARBARA ZAJĄC
The Cultural Identity of the “City of the Blind”. Roman Provincial Coinage in Calchedon
Tożsamość kulturowa „miasta ślepców”. Rzymskie mennictwo prowincjonalne Chalcedonu
- 67 SZYMON JELLONEK
Coins from the *Retentura* (Sector XIII) of the Legio I Italica Fortress in Novae
Monety z retentury (sektor XIII) obozu legionowego Legio I Italica w Novae
- 81 LAJOS JUHÁSZ
A Miscast Denarius from the Hungarian Barbaricum
Wadliwie odlany denar z węgierskiego Barbaricum
- 103 KRZYSZTOF JARZECKI
A Gold-plated Barbarian Imitation of a Roman Coin Found in Karczyn-Wieś in Kuyavia
Brązowe pozłacane barbarzyńskie naśladownictwo rzymskiej monety znalezione w Karczynie-Wsi na Kujawach
- 125 JACEK PIKULSKI, KYRYŁO MYZGIN, JAROSŁAW BODZEK
A New Find of a Solidus of Constantine I from the Vicinity of Jakuszowice
Nowe odkrycie solidu Konstantyna I z okolic Jakuszowic

- STEPAN STEPANENKO, ERIC OLLIVIER, HENNADII SVYSTUN,
IEVHENIIA KALUHINA
- 147 Tracing Early 9th-Century Islamic Silver Flows: New Evidence from Tsarino (Mayaki) on the Donets River, Ukraine
Śledzenie napływów islamskiego srebra na początku IX wieku: nowe dowody z Tsarino (Mayaki) nad Dońcem, Ukraina
- PAWEŁ MILEJSKI, RADOSŁAW ZDANIEWICZ
- 199 Coins from the Archaeological Research at the Church of St. George in Czechowice
Monety z badań archeologicznych kościoła św. Jerzego w Czechowicach
- DARIUSZ F. JASEK
- 249 A Reassessment of the Attribution of the BB Dies of Sigismund III Vasa's 100 Ducats Issue
Rewizja atrybucji autorstwa stempli BB studukatówki Zygmunta III Wazy
- JAROSŁAW BODZEK
- 273 Zygmunt Mineyko (1840–1925) and His Gift of Ancient Greek, Roman, and Byzantine Coins to the Jagiellonian University
Zygmunt Mineyko (1840–1925) i jego dar starożytnych monet greckich, rzymskich oraz bizantyńskich dla Uniwersytetu Jagiellońskiego
- BARBARA ZAJĄC
- 311 The Paper Money Collection of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow between 1919–1949
Kolekcja pieniądza papierowego Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie w latach 1919–1949

RECENZJE / REVIEWS

- JAROSŁAW BODZEK
- 343 STEFAN KRMNICEK and EREN-CAN MERAL, *Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland. Münzsammlung der Universität Tübingen 7. Heft Ägypten: Alexandria und Gaumünzen. Augustus–Diocletianus. Nr 1–1154*, Propylaeum, Heidelberg 2025
- PAWEŁ KOCHAŃSKI
- 346 PIERLUIGI DEBERNARDI, *Roman Republican Silver Coins*. Vol. 1: *Beginnings – 200 BC*, Artemide Aste s.r.l., San Marino 2024

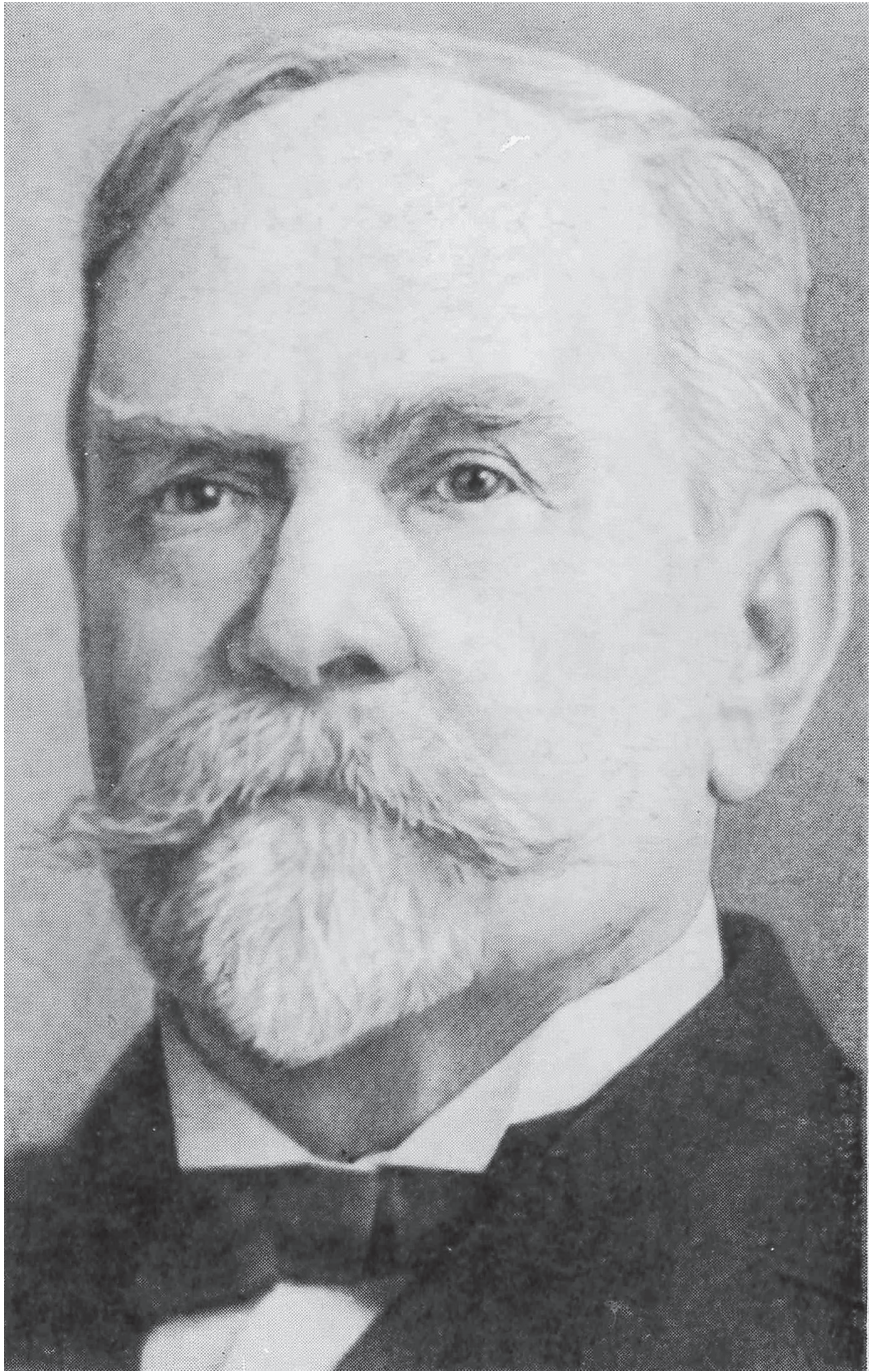
- JAROSŁAW BODZEK
350 BARTŁOMIEJ BARTECKI, ANNA HYRCHAŁA and KYRYLO MYZGIN
(eds.), *Skarb z Cichobórze. Studia nad depozytem rzymskich denarów oraz ich naśladownictw / The Cichobórz Hoard. A Study of the Deposit of Roman Denarii and Their Imitations*, Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie, Hrubieszów 2023
- SZYMON JELLONEK
355 AGATA ALEKSANDRA KLUCZEK, *Ktistes i inni. Bohaterowie mitów i legend w rzymskim mennictwie prowincjonalnym (235–276)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2025
- BARBARA ZAJĄC
358 CHRISTOPHER HOWGEGO, *Roman Provincial Coinage*. Vol. IV.4: *Antoninus Pius to Commodus (AD 138–192). Egypt*. Part 1: *Introduction and Catalogue*. Part 2: *Indexes and Plates*, British Museum Press, Bibliothèque nationale de France, London–Paris 2023
- KATARZYNA BALBUZA
364 JEROME MAIRAT, *The Roman Imperial Coinage*. Vol. V.4: *The Gallic Empire (AD 260–274)*, Spink & Son Ltd, London 2023

KRONIKI / CHRONICLES

- MATEUSZ WOŹNIAK
371 *Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2024)*
379 *The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2024)*
- JAROSŁAW BODZEK
389 *Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2025)*
391 *The Chronicle of the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, Krakow Branch (2025)*

NEKROLOGI / OBITUARIES

- NATHAN T. ELKINS
397 William E. Metcalf (1947–2025)
399 Bibliography of William Edward Metcalf
- HELLE W. HORSNÆS, JENS CHRISTIAN MOESGAARD
411 Jørgen Steen Jensen (Frederiksberg, 1 November 1938–Frederiksberg, 1 February 2025)

Zygmunt Mineyko (1840–1925). Fot. Archiwum Muzeum Narodowego w Krakowie
Zygmunt Mineyko (1840–1925). Photo: Archives of the National Museum in Krakow

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce tom XX *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*. Zgodnie z przyjętymi przez nas zasadami wszystkie teksty publikujemy w językach kongresowych, z angielskimi i polskimi abstraktami. Zawartość obecnego tomu oraz tomy archiwalne są zamieszczone w formie plików PDF na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Krakowie (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). Na stronie dostępne są ponadto wszelkie informacje ogólne o czasopiśmie oraz instrukcje dla autorów i recenzentów.

Sto lat temu 27 grudnia 1925 roku zmarł w Atenach Zygmunt Mineyko (1840–1925), człowiek o niezwykłym życiorysie, oddany Ojczyźnie patriota, weteran Powstania Styczniowego, emigrant, a jednocześnie filhellen i honorowy obywatel Grecji. Jego zasługi na polu walki z rosyjskim zaborcą, emigracyjna tułaczka i wkład w budowę Państwa Greckiego są dosyć dobrze znane, głównie dzięki spisany przez niego samego pamiętnikom przechowywanym w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie, w części wydanych drukiem w 1971 roku pod tytułem *Z Tajgi pod Akropol*. Dzięki publikacjom polskich i greckich archeologów znane są również dokonania Mineyki na polu archeologii, a w szczególności jego udział w badaniach na terenie położonego w Epirze słynnego sanktuarium Zeusa w Dodonie.

Zygmunt Mineyko interesował się również numizmatyką i nie były to zainteresowania powierzchowne. Spod jego pióra wyszło – niestety nigdy nieopublikowane – dzieło poświęcone jak sam pisał „objawom numizmatyki”. Rękopis tej pracy przechowywany obecnie we Lwowie, w dawnych zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, pozwala uznać ją za bardzo nowoczesne i wyprzedzające swe czasy opracowanie. Zygmunt Mineyko jest również ściśle powiązany z historią zbiorów numizmatycznych Muzeum Narodowego w Krakowie. W latach 1924 i 1926 do zbiorów krakowskiego Muzeum Narodowego trafiło w dwóch transzach prawie sto antycznych monet podarowanych przez Stanisława Mineykę (1875–1924), syna Zygmunta. Choć formalnie ofiarodawcą był Stanisław najprawdopodobniej inspiratorem daru był jego ojciec, który z powodzeniem realizował ideę wzbogacania polskich instytucji naukowych i muzeów zespołami starożytnych monet. Dary takie zostały lub miały zostać przekazane Muzeum Narodowemu w Warszawie, Uniwersytetowi Wileńskiemu, Uniwersytetowi Jagiellońskiemu oraz jak wspomniano Muzeum Narodowemu w Krakowie. Niniejszy tom naszego czasopisma pragniemy dedykować pamięci Zygmunta i Stanisława Mineyków.

Redakcja

Dear Readers,

We are delighted to present you with volume 20 of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*. As is our policy, we publish all texts in the congress languages, with English and Polish abstracts. The contents of current volume and archive numbers are available as PDF files on the website of the National Museum in Krakow (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). The website also provides all general information about the journal, along with guidelines for authors and reviewers.

One hundred years ago, on 27 December 1925, Zygmunt Mineyko (1840–1925) died in Athens. He was a man with an extraordinary life story, a devoted patriot, a veteran of the January Uprising, an emigrant, and at the same time a philhellene and honorary citizen of Greece. His achievements in the fight against the Russian invader, his wanderings as an emigrant, and his contribution to the building of the Greek state are quite well known, mainly thanks to his memoirs, stored in the Jagiellonian Library in Krakow, some of which were published in 1971 under the title *Z Tajgi pod Akropol* (From the Taiga to the Acropolis). Thanks to publications by Polish and Greek archaeologists, Mineyko's achievements in the field of archaeology are also well known, in particular his participation in research at the famous sanctuary of Zeus in Dodona, located in Epirus.

Zygmunt Mineyko was also interested in numismatics, and this interest was far from superficial. He wrote a work devoted to what he called “the manifestations of numismatics”, which, unfortunately, was never published. The manuscript of this work, currently stored in Lviv, in the former collections of the Ossoliński National Institute, allows us to consider it a very modern and ahead-of-its-time study. Zygmunt Mineyko is also closely associated with the history of the numismatic collections of the National Museum in Krakow. In 1924 and 1926, almost a hundred ancient coins donated by Stanisław Mineyko (1875–1924), Zygmunt's son, were added in two tranches to the collection of the National Museum in Krakow. Although Stanisław was formally the donor, it was most likely his father who inspired the donation, as he had successfully implemented the idea of enriching Polish scientific institutions and museums with collections of ancient coins. Such donations were or were to be donated to the National Museum in Warsaw, Vilnius University, the Jagiellonian University in Krakow, and, as mentioned, the National Museum in Krakow. We would like to dedicate this volume to the memory of Zygmunt and Stanisław Mineyko.

The Editors

JAROSŁAW BODZEK

Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego

ORCID: 0000-0002-4272-4117

Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2025)

W 2025 roku Sekcję Numizmatyczną Komisji Archeologicznej PAN tworzyło siedmiu członków: Przewodniczący Sekcji dr hab. Jarosław Bodzek, prof. UJ (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków; Muzeum Narodowe w Krakowie), prof. Wiesław Kaczanowicz (Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego, Katowice), prof. Zenon Piech (emerytowany, Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Maciej Salamon (emerytowany, Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Joachim Śliwa (emerytowany, Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Jerzy Ciecieląg (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, Kraków) oraz prof. Agata Aleksandra Kluczek (Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego, Katowice).

W bieżącym okresie sprawozdawczym miały miejsce dwa spotkania Sekcji. W dniu 11 czerwca 2025 roku w sali konferencyjnej gmachu Oddziału PAN przy ul. św. Jana 28 w Krakowie zorganizowano mini sesję naukową zatytułowaną: „Na krańcach oceanu”. W jej ramach dr Emilia Smagur z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego przedstawiła wystąpienie pt. „Monety bez Imperium: rzymski pieniądz wśród Blemiów z Pustyni Wschodniej (Egipt)”, w którym zostały omówione znaleziska monet rzymskich na terenie Pustyni Wschodniej. Drugi referat tego dnia zaprezentowała mgr Agnieszka Garbacz z Gabinetu Monet i Medali Muzeum Narodowego w Warszawie. Wystąpienie zatytułowane: „Drugie życie rzymskiego pieniądza. Uwagi na temat znalezisk monet w południowych Indiach”, oparte na pracy magisterskiej referentki, poświęcone zostało znaleziskom i obiegowi monety rzymskiej w Indiach. W spotkaniu wzięło udział 11 osób.

Z kolei w dniu 1 grudnia 2025 roku również w sali konferencyjnej gmachu Oddziału PAN przy ul. św. Jana 28 w Krakowie odbyła się sesja pt. „Celtowie i moneta”. W jej ramach również wygłoszone zostały dwa referaty. Mgr Łukasz Kieferling z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie przedstawił temat: „Inspirowane przez Celtów mennictwo z ziem polskich. Wstęp do analizy problemu”. W toku wystąpienia w sposób ogólny zaprezentowane zostało mennictwo celtyckie z ziem polskich ze szczególnym uwzględnieniem kwestii technologicznych, związanych z produkcją tych monet. Jako druga swój referat zatytułowany: „Najstarsze mone-ty na ziemiach polskich: mennictwo celtyckie w środkowym i późnym okresie lateńskim” zaprezentowała mgr Wioletta Pazowska z Zakładu Archeologii i Muzeologii Uniwersytetu Masaryka w Brnie. W trakcie referatu omówione zostały kwestie chronologii, typologii, obiegu oraz funkcji monet celtyckich produkowanych na terenie dzisiejszej Polski. W posiedzeniu wzięło udział 17 osób.

W trakcie sprawozdawanego okresu ukazał się XIX (2024) tom poświęconego zagadnieniom numizmatyki czasopisma naukowego *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych* (ISSN 1426-5435), wydawanego wspólnie przez Muzeum Narodowe w Krakowie oraz Sekcję Numizmatyczną Komisji Archeologicznej PAN Oddział w Krakowie. Zawierał on 14 artykułów naukowych, a także trzy recenzje publikacji naukowych, nekrolog oraz kroniki Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (za rok 2023) i Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej PAN Oddział w Krakowie (za rok 2024). W 2025 roku trwały prace redakcyjne nad tomem XX (2025) *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*. Redaktorem czasopisma jest dr hab. Jarosław Bodzek, prof. UJ.

Adres autora:

Jarosław Bodzek
Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Gołębia 11, 31-007 Kraków
jaroslaw.bodzek@uj.edu.pl

JAROSŁAW BODZEK

Jagiellonian University in Krakow, Institute of Archaeology

ORCID: 0000-0002-4272-4117

The Chronicle of the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, Krakow Branch (2025)

In 2025, the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences was composed of seven members: Section Chairman Dr Hab. Jarosław Bodzek, Professor of the Jagiellonian University (Institute of Archaeology, Jagiellonian University, Krakow; National Museum in Krakow), Professor Wiesław Kaczanowicz (emeritus, Institute of History, University of Silesia, Katowice), Professor Zenon Piech (emeritus, Jagiellonian University, Krakow), Professor Maciej Salamon (emeritus, Jagiellonian University, Krakow), Professor Joachim Śliwa (emeritus, Jagiellonian University, Krakow), Professor Jerzy Ciecieląg (University of the National Education Commission, Krakow) and Professor Agata Aleksandra Kluczek (Institute of History, University of Silesia, Katowice).

During the current reporting period, two meetings of the Section were held. On 11 June 2025, a mini-session entitled “Na krańcach oceanu” [At the Edge of the Ocean] was organized in the conference room of the Polish Academy of Sciences building at 28 St. John Street in Krakow. As part of this session, Dr Emilia Smagur from the Polish Centre of Mediterranean Archaeology, University of Warsaw gave a presentation entitled “Monety bez Imperium: rzymski pieniądz wśród Blemiów z Pustyni Wschodniej (Egipt)” [Coins Without an Empire: Roman Money Among the Blemmyes of the Eastern Desert (Egypt)], in which she discussed the discovery of Roman coins in the area. The second presentation of the day was given by Agnieszka Garbacz, MA, from the Coins and Medals Cabinet of the National Museum in Warsaw. The presentation, entitled “Drugie życie rzymskiego pieniądza. Uwagi na temat znalezisk monet w południowych Indiach” [The Second Life of Roman Money: Observations on Coin Finds in Southern India], was based on the speaker’s MA thesis and focused on Roman coin finds and circulation in India. Eleven people attended the meeting.

On 1 December 2025, also in the conference room of the Polish Academy of Sciences building at 28 St. John Street in Krakow, a session entitled “Celtowie i moneta” [The Celts and Coinage] was held. Two papers were also presented during this session. Łukasz Kieferling, MA, from the Academy of Fine Arts in Krakow, presented the topic: “Inspirowane przez Celtów mennictwo z ziem polskich. Wstęp do analizy problemu” [Celtic-inspired Coinage from Polish Lands. An Introduction to the Analysis of the Problem]. During the presentation, Celtic coinage from Polish lands was presented in general terms, with a particular emphasis on technological issues related to the production of these coins. The second presentation, entitled “Najstarsze monety na ziemiach polskich: mennictwo celtyckie w środkowym i późnym okresie lateńskim” [The Oldest Coins in Poland: Celtic Coinage in the Middle and Late La Tène period], was given by Wioletta Pazowska, MA, from the Department of Archaeology and Museology at Masaryk University in Brno. The paper discussed the chronology, typology, circulation, and function of Celtic coins produced in what is now Poland. Seventeen people attended the meeting.

During the period under review, the XIX (2024) volume of the scientific journal *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* (ISSN 1426-5435), dedicated to numismatics, was published jointly by the National Museum in Krakow and the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences Branch in Krakow. It contained 14 articles, as well as three reviews of scientific publications, an obituary and chronicles of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (for 2023) and the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, Krakow Branch (for 2024). In 2025, editorial work was underway on volume XX (2025) of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*. The editor of the journal is Dr Hab. Jarosław Bodzek, Professor of the Jagiellonian University.

Author's address:

Jarosław Bodzek
Jagiellonian University, Institute of Archaeology
11 Gołębia Street, 31-007 Krakow, Poland
jaroslaw.bodzek@uj.edu.pl

Il. 1–2. Agnieszka Garbacz w trakcie prezentacji „Drugie życie rzymskiego pieniądza. Uwagi na temat znalezisk monet w południowych Indiach”, oraz Wioletta Pazowska i Łukasz Kieferling w trakcie dyskusji w sesji „Celtowie i moneta”. Fot. Barbara Zajac

Figs. 1–2. Agnieszka Garbacz during presentation “The Second Life of Roman Money: Observations on Coin Finds in Southern India”, and Wioletta Pazowska and Łukasz Kieferling during discussion of “The Celts and Coinage” session. Photo by Barbara Zajac